

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Луцький національний технічний університет
Рада підприємств при Кабінеті Міністрів України
Інститут демографії та проблем якості життя НАН України (м. Київ)
Інститут економіки промисловості НАН України (м. Київ)
Волинський осередок ВГО «Спілка економістів України», Волинський обласний центр зайнятості
Головне управління статистики у Волинській області
Київський національний університет будівництва і архітектури
ДННУ «Академія фінансового управління» (м. Київ), Хмельницький національний університет
Державний університет економіки і технологій (м. Кривий Ріг)
Донецький національний університет імені Василя Стуса (м. Вінниця)
ДВНЗ «Донецький національний технічний університет» (м. Луцьк)
Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. акад. С. Дем'янчука (м. Рівне)
Державний університет «Житомирська політехніка» (м. Житомир)
Мукачівський державний університет (м. Мукачево)
Університет Марії Кюрі-Склодовської у Любліні (м. Люблін, Польща)
Управління статистики у Жешуві (м. Жешув, Польща), Академія Замойська (м. Замость, Польща)
Національна торгово-промислова палата у Варшаві (м. Варшава, Польща)
Фундація «Інститут сталого розвитку» (м. Варшава, Польща)
Технічний університет – Варна (м. Варна, Болгарія)
Сільськогосподарська академія університету імені Вітовта Великого (м. Каунас, Литва)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ

IX Міжнародна науково-практична конференція

Луцький національний технічний університет

15 грудня 2023 року

Частина 2

THE ACTUAL PROBLEMS OF SOCIAL AND ECONOMIC SYSTEMS MANAGEMENT

9 th international scientifically-practical conference

Lutsk National Technical University

15 December, 2023

Part 2

Луцьк – 2023

УДК 338.24 : 330.342 (063)

А 43

ББК 65.050 : 65.013

Рецензенти:

Голян В.А. – д.е.н., професор, директор ГО «Європейський аналітичний центр»;

Черчик Л.М. – д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Рекомендовано Вченою радою Луцького національного технічного університету (протокол № 5 від 28 грудня 2023 р.)

А 43 Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами: матеріали IX Міжнар. наук.-практ. конф., Частина 1. Луцьк, 15 груд. 2023 р., Луцьк: ЛНТУ, 2023. 267 с.

The actual problems of social and economic systems management : 9 th international scientifically-practical conference, Part 2. December 15, 2023, Lutsk: LNTU, 2023. 267 p.

Збірник містить матеріали учасників IX Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами», що охоплюють проблеми управління національним господарством, галузями та господарськими комплексами; управління державними фінансами та інвестиційного забезпечення відбудови України, регіонального менеджменту та міжнародного співробітництва в контексті подальшої євроінтеграції України; менеджменту та економіки підприємства; управління персоналом, трудового потенціалу, лідерства; ринку праці, зайнятості населення, соціального партнерства; управління логістичними процесами на різних рівнях господарювання, а також економіки довкілля та природних ресурсів.

Для науковців, аспірантів, студентів, практиків, які досліджують проблеми управління соціально-економічними системами різних рівнів.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

© Луцький національний технічний університет, 2023

Хілуха О. А.	
ЧИННИКИ КОНФЛІКТНОСТІ ПЕРСОНАЛУ	143
Ходун Ю.О.	
ПРОБЛЕМИ РИНКУ ПРАЦІ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	145
Хомицький В.М.	
ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ В ПОСТВОЄННИЙ ПЕРІОД.....	147
Хоменко О.Б.	
РОЗПОДІЛЕНІ КОМАНДИ: СУТНІСТЬ, ФУНКЦІЇ, ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ	149
Мізіна О.В., Цьось Б.С.	
ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ	150
Шавула А.С.	
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПОНЯТТЯ ТРУДОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ	152
Шевченко О.Я.	
ФАКТОРИ, ЯКІ ХАРАКТЕРИЗУЮТЬ ЕФЕКТИВНІСТЬ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ	154
Шинкаренко О.М., Охріменко В.А.	
МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА	157
Ширкова А.О.	
УСПІШНЕ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ: ЛІДЕРСТВО ТА УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ	160
Школова В.Д., Смирнова Т.А.	
ПЕРЕВАГИ ТА ЗАГРОЗИ ВПРОВАДЖЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У РИНКОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ СУЧАСНИХ КОМПАНІЙ	162
Шубала І.В.	
ДИСПРОПОРЦІЇ НА РИНКУ ПРАЦІ В ПЕРІОД ВІЙНИ	164
Шубалий О.М.	
ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПЕРСОНАЛУ	166
Ястремський М.С., Ляшок Н.Ю.	
ТРУДОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРНІ ЕЛЕМЕНТИ	168

СЕКЦІЯ №6

РИНОК ПРАЦІ, ЗАЙНЯТІСТЬ НАСЕЛЕННЯ, СОЦІАЛЬНЕ ПАРТНЕРСТВО

Slobodianik A.A.	
SOCIAL SUPPORT INSTRUMENT FOR THE EMPLOYMENT OF PEOPLE WITH DISABILITIES IN UKRAINE	171
Касперович О.Ю.	
ЗАЛУЧЕННЯ ТРУДОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ ДО РОЗВИТКУ ПРИЙМАЮЧИХ ГРОМАД: ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКИЙ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИЙ АСПЕКТИ.....	173
Кучеренко А.О.	
РИНОК ПРАЦІ ПІД ЧАС ВІЙНИ.....	176
Ліпич Л. Г.	
ВЕКТОРИ МЕНЕДЖМЕНТУ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	178
Семенов А. О.	
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК КОНЦЕПЦІЙ ЛЮДСЬКИХ РЕСУРСІВ, ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ І ЛЮДСЬКОГО ПОТЕНЦІАЛУ	181

Розподілені команди повинні мати можливість ефективно функціонувати в умовах зміни робочого середовища, за таких умов для успішної роботи необхідні якісні комунікації та особиста взаємодія учасників команди, але створити сприятливі умови для сумісної роботи вдасться далеко не всім компаніям [3].

1. Dan Radigan. Think globally, code locally: the secret to distributed teams. URL: <https://www.atlassian.com/agile/teams/remote-teams>.
2. Переваги та недоліки віддаленої роботи команди. URL: <https://newline.tech/advantages-and-disadvantages-of-remote-team-uk/>
3. Длугунович Н. А. Система комунікаційної діяльності в ІТ-компаніях / Н. А. Длугунович, Ю. В. Форкун // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Інформаційні системи та мережі. — Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. — № 872. — С. 131–138.

Мізіна О.В., к.е.н., доцент, доцент кафедри управління і фінансово-економічної безпеки, Донецький національний технічний університет м. Луцьк, Україна

Цьось Б.С.

студент магістратури, гр. ЕКм-21

Луцький національний технічний університет, м. Луцьк, Україна

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ТА ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ

Зарубіжний досвід формування оборотних засобів має ряд особливостей, які відрізняють його від українського досвіду.

Однією з основних особливостей є те, що у зарубіжних країнах більший акцент робиться на ефективне використання оборотних засобів, ніж на їхнє збільшення. Це пов'язано з тим, що в умовах високої конкуренції підприємствам необхідно мінімізувати свої витрати, у тому числі витрати на оборотні засоби.

Другою особливістю є те, що у зарубіжних країнах більш широко використовуються фінансові інструменти для управління оборотними засобами. Це дозволяє підприємствам більш ефективно розподіляти свої фінансові ресурси між різними видами оборотних активів.

Третя особливість полягає в тому, що у зарубіжних країнах більш розвинені системи управління оборотними засобами. Це дозволяє підприємствам більш оперативно реагувати на зміни в ринкових умовах і мінімізувати ризики, пов'язані з використанням оборотних засобів.

Особливості формування оборотних засобів можуть відрізнятися в залежності від країни. Так, у США підприємствам надається більша свобода у виборі методів управління оборотними засобами. У Європі, навпаки, більша увага приділяється гармонізації методів управління оборотними засобами між різними країнами [2].

У країнах з розвинутою економікою, як правило, більший акцент робиться на ефективне використання оборотних засобів. Це пов'язано з тим, що у цих країнах рівень конкуренції є високим, і підприємствам необхідно мінімізувати свої витрати, у тому числі витрати на оборотні засоби.

У країнах з перехідною економікою, як правило, більший акцент робиться на збільшення оборотних засобів. Це пов'язано з тим, що в цих країнах рівень розвитку виробництва є нижчим, ніж у країнах з розвинутою економікою, і підприємствам необхідно мати достатній запас оборотних засобів для забезпечення безперебійного виробництва та реалізації продукції.

У зарубіжних країнах для управління оборотними засобами використовуються такі методи, як:

Нормування оборотних засобів. Цей метод передбачає встановлення нормативів для кожного виду оборотних активів. Нормативи встановлюються на основі аналізу фактичних

даних за минулі періоди, а також з урахуванням прогнозованих змін в діяльності підприємства.

Управління запасами. Цей метод передбачає розробку та реалізацію заходів щодо оптимізації обсягу запасів, їх структури та термінів зберігання.

Управління дебіторською заборгованістю. Цей метод передбачає розробку та реалізацію заходів щодо стимулювання своєчасного розрахунку дебіторів.

Управління кредиторською заборгованістю. Цей метод передбачає розробку та реалізацію заходів щодо оптимізації обсягу кредиторської заборгованості та термінів її погашення [1].

Зарубіжний досвід формування оборотних засобів має ряд переваг, які можуть бути використані українськими підприємствами. До таких переваг відносяться:

1. Зосередження уваги на ефективному використанні оборотних засобів. Це дозволяє підприємствам мінімізувати витрати на оборотні засоби, а також підвищити свою конкурентоспроможність.

2. Широке використання фінансових інструментів для управління оборотними засобами. Це дозволяє підприємствам більш ефективно розподіляти свої фінансові ресурси між різними видами оборотних активів.

3. Розвинені системи управління оборотними засобами. Це дозволяє підприємствам більш оперативно реагувати на зміни в ринкових умовах і мінімізувати ризики, пов'язані з використанням оборотних засобів.

4. Впровадження зарубіжного досвіду формування оборотних засобів в Україні може сприяти підвищенню ефективності діяльності українських підприємств.

5. Формування оборотних засобів в Україні має ряд проблем, які негативно впливають на ефективність діяльності підприємств.

Однією з основних проблем є низький рівень розвитку методології управління оборотними засобами. У багатьох українських підприємствах відсутні системи управління оборотними засобами, а процес їх формування здійснюється на основі інтуїтивних рішень. Це призводить до неефективного використання оборотних засобів, а також до збільшення ризиків, пов'язаних з їх використанням [3].

Кредит є одним з основних джерел фінансування оборотних активів підприємств. Він дозволяє підприємствам отримувати необхідні фінансові ресурси для забезпечення безперебійного виробництва та реалізації продукції, а також для покриття інших поточних витрат.

Кредит має ряд переваг перед іншими джерелами фінансування оборотних активів, зокрема:

1. Гнучкість. Кредит може надаватися на різні терміни та під різні процентні ставки, що дозволяє підприємствам підлаштовувати умови кредитування під свої потреби.

2. Швидкість. Кредит може бути отриманий порівняно швидко, що дозволяє підприємствам оперативно реагувати на зміни в ринкових умовах.

3. Доступність. Кредит може бути отриманий як від банків, так і від інших фінансових установ, що розширює можливості підприємств щодо вибору джерела фінансування [2].

Ефективність використання кредиту як джерела фінансування оборотних активів значною мірою обумовлюється зрілістю банківської системи, її спроможністю повноцінно виконувати покладені на неї функції, рівнем розвитку ринку банківських послуг.

Розвинений ринок банківських послуг також сприяє підвищенню ефективності використання кредиту. На такому ринку існує конкуренція між банками, що призводить до зниження процентних ставок та поліпшення умов кредитування.

Економія матеріальних ресурсів є одним із найважливіших напрямів підвищення ефективності діяльності підприємства. Вона дозволяє знизити собівартість продукції, підвищити прибуток та покращити фінансовий стан.

На кожному підприємстві є резерви економії матеріальних ресурсів. Вони можуть бути пов'язані з різними аспектами діяльності підприємства, зокрема:

1. Технологічними процесами. Резерви економії матеріальних ресурсів можуть бути пов'язані з впровадженням нових технологій, удосконаленням існуючих технологічних процесів, а також з використанням більш ефективних методів обробки матеріалів.

2. Організацією виробництва та праці. Резерви економії матеріальних ресурсів можуть бути пов'язані з удосконаленням організації виробництва та праці, зокрема з впровадженням методів безперервного виробництва, скороченням виробничих циклів, поліпшення якості продукції та організації праці.

3. Системою управління запасами. Резерви економії матеріальних ресурсів можуть бути пов'язані з удосконаленням системи управління запасами, зокрема з оптимізацією структури запасів, скороченням термінів зберігання запасів та зниження їхнього обсягу [4].

Раціональне розміщення оборотного капіталу має певні особливості не лише в різних галузях, а навіть і на різних підприємствах однієї галузі. Це пов'язано з тим, що на величину оборотного капіталу впливають різні фактори, зокрема.

Таким чином, для кожного підприємства необхідно розробляти індивідуальну систему управління оборотним капіталом, яка враховує всі особливості діяльності підприємства.

1. Кабаченко Д. В., Тарасенко В. А. Обґрунтування шляхів підвищення ефективності використання оборотних засобів підприємства. Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка. 2018. Т. 23, Вип. 1. С. 63-68.

2. Пасічник В., Пилявець В. М. Кругообіг оборотних засобів в сільськогосподарських підприємствах України. Вісник Київського інституту бізнесу та технологій. 2016. № 2. С. 19-20

3. Пужай--Черета А. М. Концепція управління відтворювальним процесом оборотних засобів сільськогосподарських підприємств. Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. 2016. № 1. - С. 64-68.

4. Світличний О., Шморгун В. Кваліфікуючі ознаки незаконного використання засобів індивідуалізації учасників господарського обороту, товарів та послуг. Підприємництво, господарство і право. 2020. № 5. - С. 150-154.

Шавула А.С.

студент магістратури, гр. ЕКМ-21

Науковий керівник: **Шубалий О.М.**, д.е.н., професор

Луцький національний технічний університет, м. Луцьк, Україна

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ПОНЯТТЯ ТРУДОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ

Поняття «трудові ресурси» широко використовувалося в період командної системи господарювання. Під трудовими ресурсами розуміли сукупність працездатного населення, яка була доступна для використання в господарській діяльності.

У сучасній економічній теорії трудові ресурси розглядаються як економічна категорія, яка характеризує сукупність людей, які мають здатність до праці і дійсно працюють або шукають роботу. В той же час вони є одним з найважливіших факторів виробництва та впливають на темпи економічного зростання, рівень продуктивності праці та добробут населення.

У сучасних умовах управління трудовими ресурсами є важливим завданням для держави та підприємств. Воно спрямоване на забезпечення ефективного використання трудових ресурсів, підвищення їхньої продуктивності та якості.

У кожному конкретному періоді на мікро-, мезо- чи макрорівнях утворюються відхилення між існуючими трудовими можливостями та їх реальним використанням. Соціологами доведено, що людина не використовує повністю всі свої знання, вміння та навички [1].

Для підвищення ступеня реалізації трудового потенціалу необхідно враховувати ряд чинників. Держава, підприємства та самі працівники повинні працювати разом, щоб створити умови для ефективного використання трудових ресурсів. В процесі трудової

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ СИСТЕМАМИ**

**THE ACTUAL PROBLEMS OF SOCIAL AND
ECONOMIC SYSTEMS MANAGEMENT**

IX Міжнародна науково-практична конференція

Луцький національний технічний університет

15 грудня 2023 року

Частина 2

9 th international scientifically-practical conference

Lutsk National Technical University

15 December, 2023

Part 2

**Відповідальний за випуск:
д.е.н., професор Шубалий О.М.**

**Відповідальний секретар:
Хомік В.В.**

Матеріали подано в авторській редакції

Підписано до друку 22.12.2023 р.

Формат 60x84/16

Ум. друк. арк. _____ Обл.-вид. арк. _____

Тираж _____ прим. Зам. № _____

Відділ іміджу та промоції
Луцького національного технічного університету
43018, м. Луцьк, вул. Львівська, 75